Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (třetího rozšířeného senátu)

8. října 2025*

„Energetika – Vnitřní trh s elektřinou – Rámcový pokyn pro obchodní zajišťování výkonové rovnováhy v elektroenergetice – Článek 1 odst. 6 a 7 nařízení (EU) 2017/2195 – Evropská platforma pro výměnu regulační energie ze záloh pro regulaci výkonové rovnováhy s automatickou aktivací – Nezapojení švýcarského provozovatele přenosové soustavy – Odvolání podané u odvolacího senátu ACER – Zvláštní podmínky a pravidla týkající se odvolání – Článek 28 nařízení (EU) 2019/942 – Nepřípustnost pro nedostatek aktivní legitimace v řízení před odvolacím senátem – Neexistence bezprostředního dotčení – Námitka protiprávnosti“

Ve věci T-558/23,

Swissgrid AG, se sídlem v Aarau (Švýcarsko), zástupci: P. De Baere, P. L'Ecluse, K. T'Syen, V. Lefever a V. Ion, advokáti,

žalobkyně,

proti

Agentuře Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER), zástupci: P. Martinet a E. Tremmel, jako zmocněnci, ve spolupráci s: B. Creve a T. Kölsch, advokáti,

žalované,

podporované

Evropskou komisí, zástupci: O. Beynet, T. Scharf, B. De Meester a C. Hödlmayr, jako zmocněnci,

vedlejší účastnicí řízení,

TRIBUNÁL (třetí rozšířený senát),

během porad ve složení: P. Škvařilová-Pelzl, předsedkyně, I. Nõmm (zpravodaj), G. Steinfatt, D. Kukovec a R. Meyer, soudci,

za soudní kancelář: I. Kurme, radová,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

* Jednací jazyk: angličtina.

po jednání konaném dne 12. března 2025,

vydává tento

Rozsudek

1 Žalobou podanou na základě článku 263 SFEU se žalobkyně, společnost Swissgrid AG, domáhá zrušení rozhodnutí odvolacího senátu Agentury Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER) A-008-2022 ze dne 29. června 2023, kterým bylo jako nepřípustné odmítnuto odvolání proti rozhodnutí ACER 15/2022 ze dne 30. září 2022 (dále jen „napadené rozhodnutí“).

Skutečnosti předcházející sporu

2 Žalobkyně je akciová společnost založená podle švýcarského práva, která je jediným provozovatelem elektroenergetické přenosové soustavy („dále jen PPS“) ve Švýcarsku.

3 Žalobkyně a další PPS uzavřeli v roce 2018 memorandum o porozumění, v němž byly formalizovány podmínky jejich účasti na projektu, který měl vést k vytvoření platformy pro mezinárodní koordinaci automatizované regulace výkonové rovnováhy a stabilního provozu soustavy (Platform for the International Coordination of Automated Frequency Restoration and Stable System Operation, dále jen „Picasso“).

4 Na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009 ze dne 13. července 2009 o podmínkách přístupu do sítě pro přeshraniční obchod s elektřinou a o zrušení nařízení (ES) č. 1228/2003 (Úř. věst. 2009, L 211, s. 15) přijala Evropská komise nařízení (EU) 2017/2195 ze dne 23. listopadu 2017, kterým se stanoví rámcový pokyn pro obchodní zajišťování výkonové rovnováhy v elektroenergetice (Úř. věst. 2017, L 312, s. 6), jež počítá se zavedením společných evropských platforem pro provádění procesu vzájemné výměny systémových odchylek a pro umožnění výměny regulační energie ze záloh pro regulaci výkonové rovnováhy a ze záloh pro náhradu (bod 10 odůvodnění) a zejména v článku 20 se zavedením evropské platformy pro výměnu regulační energie ze záloh pro regulaci výkonové rovnováhy s automatickou aktivací.

5 Dne 24. června 2020 přijala ACER rozhodnutí 02/2020 o vytvoření evropské platformy pro výměnu regulační energie ze záloh pro regulaci výkonové rovnováhy s automatickou aktivací (dále jen „aFRR platforma“), v jehož příloze je obsažen rámec pro zavedení uvedené aFRR platformy (dále jen „rámec pro zavedení“).

6 V článku 2 odst. 1 písm. l) rámce pro zavedení byl definován pojem „zapojený PPS“ jakožto „každý PPS, který se připojil k aFRR platformě“ a v čl. 2 odst. 1 písm. m) byl pojem „zúčastněný PPS“ definován jakožto „každý zapojený PPS využívající aFRR platformu za účelem výměny standardních produktů regulační energie aFRR“.

7 V článku 2 odst. 1 písm. n) rámce pro zavedení bylo uvedeno, že Picasso „je projekt zavádění, který se vyvíjí v aFRR platformu“, a v čl. 5 odst. 2 bylo stanoveno, že „všichni zapojení PPS vypracují projekt zavedení platformy aFRR založený na projektu zavedení Picasso, který se po přijetí tohoto rámce pro zavedení platformy aFRR přemění na projekt zavedení platformy aFRR“.

8 Dne 1. července 2020 uzavřeli PPS zapojení do platformy Picasso, a to včetně žalobkyně, dohodu o spolupráci v rámci platformy Picasso, která nahrazuje předchozí memorandum (dále jen „dohoda o spolupráci v rámci Picasso“). Na tuto dohodu o spolupráci se vztahuje hlavní dohoda o platformách pro zajišťování výkonové rovnováhy, která je společná pro všechny platformy a vstoupila v platnost rovněž dne 1. července 2020 (dále jen „hlavní dohoda“).

9 V dopise ze dne 17. prosince 2020 ředitelka Generálního ředitelství Komise pro energetiku zdůraznila, že nevidí důvod přijmout rozhodnutí, kterým by Švýcarsku povolila zapojit se do evropských platforem pro zajišťování výkonové rovnováhy podle čl. 1 odst. 7 nařízení 2017/2195. Žalobkyně podala proti tomuto dopisu žalobu, která byla usnesením ze dne 21. prosince 2022, Swissgrid v. Komise (T-127/21, nezveřejněné, EU:T:2022:868), odmítnuta jako nepřípustná. Toto usnesení bylo zrušeno rozsudkem ze dne 13. února 2025, Swissgrid v. Komise (C-121/23 P, EU:C:2025:83).

10 Dne 31. března 2022 předložila Evropská síť provozovatelů elektroenergetických přenosových soustav (dále jen „ENTSO-E“) agentuře ACER na základě článku 17 rámce pro zavedení návrh na změnu tohoto rámce, pokud jde o vymezení subjektů, které budou vykonávat v něm vymezené funkce.

11 Dne 30. září 2022 přijala ACER rozhodnutí 15/2022, kterým byl rámec pro zavedení změněn. V článku 1 písm. b) přílohy I tohoto rozhodnutí byla pozměněna definice „zapojeného PPS“ – nyní uvedená v čl. 2 odst. 1 písm. m) rámce pro zavedení – tak, že se jím nyní rozumí „každý PPS, na kterého se vztahuje [nařízení 2017/2195] a který se připojil k aFRR platformě, včetně PPS z oblastí [řízení výkonové rovnováhy a frekvence] s více PPS“.

12 Dne 30. listopadu 2022 podala žalobkyně proti tomuto rozhodnutí odvolání k odvolacímu senátu ACER.

13 Odvolací senát v napadeném rozhodnutí uvedl, že rozhodnutí 15/2022 není akt, který by mohl ovlivnit právní postavení žalobkyně, takže není třeba dále zkoumat, zda je žalobkyně uvedeným rozhodnutím bezprostředně a osobně dotčena ve smyslu čl. 28 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/942 ze dne 5. června 2019, kterým se zřizuje Agentura Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů (Úř. věst. 2019, L 158, s. 22), a tudíž její odvolání odmítl jako nepřípustné. Odvolací senát

– připomněl, že přípustnost odvolání podle čl. 28 odst. 1 nařízení 2019/942 musí být zkoumána ve světle judikatury týkající se článku 263 SFEU, a vyvodil z toho, že je třeba ověřit, zda rozhodnutí 15/2022 vyvolává právně závazné účinky, jimiž mohou být dotčeny zájmy žalobkyně tím, že podstatným způsobem mění její právní postavení;

– konstatoval, že z nařízení 2017/2195 vyplývá, že do platforem spadajících do působnosti práva Evropské unie se mohou zapojit pouze PPS podléhající tomuto právu (a to s výjimkou švýcarských PPS, pokud jde o evropské platformy pro výměnu standardních produktů regulační energie, a to za předpokladu, že Komise přijala v tomto smyslu rozhodnutí podle čl. 1 odst. 7 uvedeného nařízení);

– z výše uvedeného dovodil, že jelikož Komise nepřijala rozhodnutí na základě čl. 1 odst. 7 nařízení 2017/2195, rozhodnutím 15/2022 se uplatňuje toliko článek 1 nařízení 2017/2195 a zapojení žalobkyně nezávisí na rozhodnutí ACER, ale na rozhodnutí Komise;

– vyvrátil argumentaci žalobkyně vycházející z toho, že byla zapojena do aFRR platformy před rozhodnutím 15/2022, přičemž zdůraznil, že nikdy nebyla přijata za člena uvedené platformy, rozhodnutí 03/2020 jí nebylo určeno, nařízení 2017/2195 je použitelné od 18. prosince 2017 a jeho článek 1 nebyl pozměněn.

Návrhová žádání účastnic řízení

14 Žalobkyně navrhuje, aby Tribunál:

– zrušil napadené rozhodnutí,

– uložil ACER náhradu nákladů řízení.

15 ACER navrhuje, aby Tribunál:

– žalobu zamítl,

– uložil žalobkyni náhradu nákladů řízení.

16 Komise navrhuje, aby Tribunál:

– žalobu zamítl,

– uložil žalobkyni náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

17 Na podporu žaloby předkládá žalobkyně tři žalobní důvody.

18 První žalobní důvod vychází z nesprávného právního posouzení spočívajícího v tom, že odvolací senát nesprávně vyložil nařízení 2017/2195 tak, že pro zapojení žalobkyně do aFRR platformy vyžaduje, aby Komise přijala rozhodnutí podle čl. 1 odst. 7 nařízení 2017/2195.

19 Druhý žalobní důvod vychází z nesprávného posouzení při uplatnění čl. 28 odst. 1 nařízení 2019/942 na okolnosti projednávané věci. Žalobkyně tvrdí, že odvolací senát nesprávně konstatoval, že odvolání proti rozhodnutí 15/2022 je nepřípustné.

20 V rámci třetího žalobního důvodu uplatněného podpůrně vznáší žalobkyně na základě článku 277 SFEU námitku protiprávnosti proti nařízení 2017/2195, a to pro případ, že by toto nařízení mělo být vykládáno tak, že zakazuje unijním PPS, aby žalobkyni zapojili do aFRR platformy.

K prvnímu žalobnímu důvodu vycházejícímu z nesprávného právního posouzení při výkladu nařízení 2017/2195

21 Žalobkyně odvolacímu senátu vytýká, že konstatoval, že její zapojení do aFRR platformy je možné až po přijetí rozhodnutí Komise v tomto smyslu podle čl. 1 odst. 7 nařízení 2017/2195 a že takové rozhodnutí nebylo vydáno. Žalobkyně v podstatě tvrdí, že odvolací senát měl konstatovat, že její zapojení do této platformy je možné, jelikož zaprvé jsou splněny podmínky jejího zapojení

uvedené v čl. 1 odst. 6, a to kvůli rizikům, která má její nezapojení pro bezpečnost provozu soustavy, zadruhé důvody, na jejichž základě Komise odmítla možnost takového zapojení uznat v dopise ze dne 17. prosince 2020, byly chybné, zatřetí odvolací senát musí mít pravomoc ověřit, zda jsou splněny podmínky uvedeného zapojení, a začtvrté usnesení ze dne 21. prosince 2022, Swissgrid v. Komise (T-127/21, nezveřejněné, EU:T:2022:868), kterým byla odmítnuta její žaloba na neplatnost podaná proti dopisu ze dne 17. prosince 2020 jako nepřípustná, je irelevantní. V tomto ohledu na jednání připomněla, že toto usnesení bylo zrušeno rozsudkem ze dne 13. února 2025, Swissgrid v. Komise (C-121/23 P, EU:C:2025:83).

22 ACER a Komise mají za to, že odvolací senát se tvrzeného nesprávného právního posouzení nedopustil. ACER mimoto zdůrazňuje, že argumentace žalobkyně, která byla poprvé předložena až v replice, je nepřípustná.

23 Úvodem je třeba zamítnout námitku nepřípustnosti, kterou vznesla ACER a která vychází z nepřípustnosti argumentace, již žalobkyně předložila v replice, a to z toho důvodu, že se jednalo o opožděné předložení nového žalobního důvodu.

24 Podle čl. 84 odst. 1 jednacího řádu Tribunálu nelze nové důvody předkládat v průběhu řízení, ledaže by se zakládaly na právních a skutkových okolnostech, které vyšly najevo v průběhu řízení. Nicméně žalobní důvod, který je rozšířením žalobního důvodu dříve výslovně nebo implicitně uvedeného v žalobě, který má úzkou spojitost s tímto žalobním důvodem, musí být prohlášen za přípustný. Aby mohl být nový argument považován za rozšíření dříve uvedeného žalobního důvodu nebo výtky, musí k nim mít dostatečně těsný vztah, aby bylo možné ho považovat za součást běžného pokračování diskuse v rámci sporného soudního řízení (viz rozsudek ze dne 20. listopadu 2017, Petrov a další v. Parlament, T-452/15, EU:T:2017:822, bod 46 a citovaná judikatura).

25 Je nutno konstatovat, že již v žalobě žalobkyně v podstatě tvrdila, že odvolací senát nemohl vycházet z neexistence rozhodnutí, které by ji opravňovalo zapojit se do aFRR platformy. Pokud tedy žalobkyně v replice tvrdila, že odvolací senát měl přezkoumat opodstatněnost stanoviska Komise k jejímu zapojení nebo alespoň přezkoumat, zda byly splněny podmínky takového zapojení, toliko rozvinula argumentaci uvedenou v žalobě.

26 Článek 1 nařízení 2017/2195, nadepsaný „Předmět a oblast působnosti“, v odstavci 6 stanoví, že „[k] evropským platformám pro výměnu standardních produktů regulační energie lze otevřít přístup [PPS], kteří působí ve Švýcarsku, za podmínky, že byla do vnitrostátních právních předpisů této země zapracována hlavní ustanovení právních předpisů Unie o trhu s elektřinou a že je mezi Unií a Švýcarskem uzavřena mezivládní dohoda o spolupráci v oblasti elektřiny, nebo pokud by nezahrnutí Švýcarska mohlo vést k neplánovaným fyzickým tokům výkonu přes tuto zemi, které by ohrožovaly bezpečnost provozu soustavy v regionu“.

27 Podle čl. 1 odst. 7 nařízení 2017/2195 platí, že „[z]a předpokladu, že byly splněny podmínky stanovené v odstavci 6, rozhodnou o zapojení Švýcarska do evropských platforem pro výměnu standardních produktů regulační energie Komise na základě stanoviska vydaného [ACER] a všichni [PPS] postupem podle čl. 4 odst. 3[; p]ráva a povinnosti švýcarských [PPS] musí být v souladu s právy a povinnostmi [PPS] působících v Unii, aby se zajistilo hladké fungování trhu pro zajišťování výkonové rovnováhy na úrovni Unie a rovné podmínky pro všechny zainteresované strany“.

28 Podle ustálené judikatury platí, že při výkladu ustanovení unijního práva je třeba vzít v úvahu nejen jeho znění, ale i jeho kontext a cíle sledované právní úpravou, jejíž je součástí (viz rozsudek ze dne 14. března 2024, VR Bank Ravensburg-Weingarten, C-536/22, EU:C:2024:234, bod 35 a citovaná judikatura).

29 Je nutno konstatovat, že jak z doslovného, tak z kontextuálního výkladu nařízení 2017/2195 vyplývá, že i když jsou v čl. 1 odst. 6 nařízení 2017/2195 uvedeny okolnosti, za kterých mohou být švýcarští PPS přijati do evropských platforem pro výměnu standardních produktů regulační energie, přičemž je mezi nimi zmíněna i možnost neplánovaných fyzických toků výkonu přes Švýcarsko, které by ohrožovaly bezpečnost provozu soustavy v regionu, odstavec 7 téhož článku stanoví postup, který je třeba pro účely takového přijetí dodržet.

30 Znění čl. 1 odst. 7 nařízení 2017/2195 je v tomto ohledu jednoznačné. Vyplývá z něj, že i když jsou ACER a unijní PPS vyzváni, aby v tomto ohledu vyjádřili stanovisko, rozhodovací pravomoc je svěřena Komisi, která při jejím výkonu nezohledňuje pouze dopady na bezpečnost provozu soustavy, ale také ověřuje, zda jsou práva a povinnosti švýcarských PPS v souladu s právy a povinnostmi unijních PPS.

31 Z toho zaprvé plyne, že odvolací senát správně konstatoval, že vzhledem k neexistenci rozhodnutí Komise na základě čl. 1 odst. 7 nařízení 2017/2195 nemá žalobkyně právo zapojit se do aFRR platformy, jelikož je nesporné, že uvedená platforma spadá pod pojem „evropská platforma pro výměnu standardních produktů regulační energie“ použitý v čl. 1 odst. 7 nařízení 2017/2195 a Komise v tomto smyslu žádné rozhodnutí nepřijala.

32 Vzhledem k tomu, že z čl. 1 odst. 6 a 7 nařízení 2017/2195 vyplývá, že je na Komisi, aby přijala rozhodnutí o zapojení Švýcarska do platforem a v tomto rámci přezkoumala, zda jsou splněny podmínky stanovené v čl. 1 odst. 6 uvedeného nařízení, je tudíž třeba zadruhé konstatovat, že žalobkyně odvolacímu senátu neprávem vytýká, že nepřezkoumal, zda byly uvedené podmínky splněny nebo zda Komise měla přijmout rozhodnutí na základě čl. 1 odst. 7 tohoto nařízení.

33 Stejně tak je třeba uvést, že irelevantní jsou i výtky žalobkyně směřující proti závěrům učiněným v dopise ze dne 17. prosince 2020, pokud jde o dopady jejího nezapojení do aFRR platformy na bezpečnost provozu soustavy, jakož i odkaz na rozsudek ze dne 13. února 2025, Swissgrid v. Komise (C-121/23 P, EU:C:2025:83), kterým bylo zrušeno usnesení ze dne 21. prosince 2022, Swissgrid v. Komise (T-127/21, nezveřejněné, EU:T:2022:868), jímž bylo rozhodnuto o nepřípustnosti žaloby na neplatnost, kterou žalobkyně podala proti uvedenému dopisu.

34 I kdyby totiž Tribunál musel v pokračujícím řízení ve věci T-127/21 případné odmítavé rozhodnutí obsažené v dopise ze dne 17. prosince 2020 zrušit, takové zrušení by nemělo účinky, které by odpovídaly přijetí rozhodnutí, jímž by Komise povolila Švýcarsku zapojit se do aFRR platformy na základě čl. 1 odst. 7 nařízení 2017/2195. Podle čl. 264 prvního pododstavce SFEU by se účinky zrušení omezovaly na zpětné odstranění uvedeného rozhodnutí z právního řádu. Účastnice řízení by se tak nacházely v situaci, v níž byly před 17. prosincem 2020, kdy neexistovalo rozhodnutí, kterým by Komise na základě čl. 1 odst. 7 nařízení 2017/2195 povolovala zapojení Švýcarska.

35 Zatřetí obstát nemůže ani odkaz žalobkyně na to, že ACER a odvolací senát musí být schopny přezkoumat, zda byly splněny podmínky zapojení žalobkyně do aFRR platformy, aby se zabránilo „závažné mezeře v unijním soudním systému“.

36 V rámci této argumentace žalobkyně v podstatě tvrdí že v soudním přezkumu čl. 1 odst. 6 a 7 nařízení 2017/2195 existuje mezera, která odporuje unii práva, v níž její orgány, instituce a jiné subjekty podléhají přezkumu souladu jejich aktů zejména se Smlouvou a obecnými právními zásadami (rozsudek ze dne 23. dubna 1986, Les Verts v. Parlament, 294/83, EU:C:1986:166, bod 23; viz rovněž rozsudek ze dne 26. června 2012, Polsko v. Komise, C-336/09 P, EU:C:2012:386, bod 36 a citovaná judikatura).

37 V tomto ohledu je třeba podotknout, že je na Komisi, aby přijala rozhodnutí uvedené v čl. 1 odst. 7 nařízení 2017/2195, takže kdyby měla žalobkyně za to, že Komise odmítla takové rozhodnutí přijmout neprávem, může využít právního prostředku upraveného v článku 265 SFEU, který se týká nečinnosti v podobě nepřijetí rozhodnutí nebo nezaujetí stanoviska (rozsudek ze dne 13. července 1971, Deutscher Komponistenverband v. Komise, 8/71, EU:C:1971:82, bod 2; viz rovněž rozsudek ze dne 19. listopadu 2013, Komise v. Rada, C-196/12, EU:C:2013:753, bod 22 a citovaná judikatura).

38 První žalobní důvod je tedy třeba zamítnout.

Ke druhému žalobnímu důvodu vycházejícímu z nesprávného posouzení při uplatnění čl. 28 odst. 1 nařízení 2019/942 na okolnosti projednávané věci

39 Žalobkyně tvrdí, že odvolací senát porušil čl. 28 odst. 1 nařízení 2019/942, když uvedl, že rozhodnutí 15/2022 podstatným způsobem nemění její právní postavení. V rámci první části odvolacímu senátu vytýká, že nevzal do úvahy, že rozhodnutím 15/2022 byla oproti rámci pro zavedení, jak vyplýval z rozhodnutí 03/2020, stanovena další podmínka pro její zapojení do aFRR platformy, již nestačí, aby bylo na základě čl. 1 odst. 7 nařízení 2017/2195 vydáno rozhodnutí, kterým by jí bylo povoleno zapojit se do platformy, ale je rovněž třeba, aby se na ni vztahovalo unijní právo. V rámci druhé části má za to, že odvolací senát postupoval nesprávně, když nezohlednil účinky rozhodnutí 15/2022 na smlouvy, jichž je smluvní stranou.

40 ACER, podporovaná Komisí, má za to, že odvolací senát čl. 28 odst. 1 nařízení 2019/942 neporušil. ACER rovněž tvrdí, že druhá část tohoto žalobního důvodu je nepřípustná.

41 V bodech 62 až 67 napadeného rozhodnutí dospěl odvolací senát k závěru, že rozhodnutí 15/2022 nevyvolává závazné právní účinky, jimiž mohou být dotčeny zájmy žalobkyně tím, že podstatným způsobem mění její právní postavení, a to z těchto důvodů: zaprvé uvedené právní postavení se neřídilo rozhodnutím 15/2022, nýbrž nařízením 2017/2195, zadruhé vzhledem k tomu, že žalobkyně neměla právo zapojit se do aFRR platformy na základě rozhodnutí 03/2020, nelze konstatovat, že se jí rozhodnutí 15/2022 bezprostředně a osobně dotýkalo, a zatřetí dřívější zapojení žalobkyně do projektů platformy nebo smluv s nimi souvisejících je irelevantní.

42 Článek 28 nařízení 2019/942, nadepsaný „Rozhodnutí, proti nimž je možné se odvolat“, v odstavci 1 stanoví, že „[j]akákoli fyzická nebo právnická osoba, včetně regulačních orgánů, se může odvolat proti rozhodnutí uvedenému v čl. 2 písm. d), které jí je určeno, nebo které se jí bezprostředně a přímo [osobně] dotýká, i když je určeno jiné osobě“.

43 Vzhledem k tomu, že toto ustanovení vychází z ustanovení týkajícího se žaloby na neplatnost podané u Soudního dvora, a to konkrétně z první části čl. 263 čtvrtého pododstavce SFEU, musí být vykládáno ve světle judikatury týkající se posledně uvedeného ustanovení.

44 V tomto ohledu je třeba připomenout, že v případech, kdy žalobu na neplatnost podává fyzická či právnická osoba, lze tuto žalobu podat pouze tehdy, když se závazné právní účinky napadeného aktu mohou dotknout zájmů žalobce tak, že podstatným způsobem mění jeho právní postavení. Pokud jde konkrétně o žalobu na neplatnost podanou proti aktu, který žalobci není určen, tento požadavek se překrývá s podmínkami stanovenými v čl. 263 čtvrtém pododstavci SFEU, podle kterého musí být žalobce napadeným aktem bezprostředně a osobně dotčen (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 13. října 2011, Deutsche Post a Německo v. Komise, C-463/10 P a C-475/10 P, EU:C:2011:656, body 37 a 38).

45 Co se týče podmínky bezprostředního dotčení, z ustálené judikatury vyplývá, že podmínka, podle níž musí být fyzická nebo právnická osoba aktem, který je předmětem žaloby, bezprostředně dotčena, vyžaduje, aby tento akt měl bezprostřední účinky na její právní postavení a neponechával jeho adresátům pověřeným jeho provedením žádnou posuzovací pravomoc, a naopak aby toto provedení bylo čistě automatické povahy a vyplývalo výlučně z unijní právní úpravy, aniž by bylo třeba použít další zprostředkující předpisy (viz rozsudek ze dne 13. března 2008, Komise v. Infront WM, C-125/06 P, EU:C:2008:159, bod 47 a citovaná judikatura).

46 Co se týče osobního dotčení, podle ustálené judikatury platí, že fyzická nebo právnická osoba jiná než adresát aktu může tvrdit, že je tímto aktem osobně dotčena ve smyslu čl. 263 čtvrtého pododstavce SFEU pouze tehdy, je-li tímto aktem zasažena z důvodu určitých pro ni specifických vlastností či faktické situace, která ji vymezuje vzhledem ke všem ostatním osobám a tím ji individualizuje způsobem obdobným tomu, jakým by byl individualizován adresát aktu (rozsudek ze dne 15. července 1963, Plaumann v. Komise, 25/62, EU:C:1963:17, s. 223; viz rovněž rozsudek ze dne 27. února 2014, Stichting Woonlinie a další v. Komise, C-133/12 P, EU:C:2014:105, bod 44 a citovaná judikatura).

47 Obě části tohoto žalobního důvodu je třeba posoudit ve světle těchto úvah.

K první části tohoto žalobního důvodu

48 V rámci první části žalobkyně tvrdí, že rozhodnutím 15/2022 byla k podmínce týkající se přijetí rozhodnutí Komise na základě čl. 1 odst. 7 nařízení 2017/2195 doplněna další podmínka pro její zapojení. V podstatě namítá, že i kdyby bylo přijato rozhodnutí Komise, kterým by bylo na základě zmíněného čl. 1 odst. 7 povoleno její zapojení do aFRR platformy, nenaplňovala by definici „zapojeného PPS“, která je uvedena v rámci pro zavedení v návaznosti na změnu tohoto rámce provedenou rozhodnutím 15/2022.

49 V tomto ohledu postačuje zdůraznit, že taková argumentace vychází z nesprávného výkladu rámce pro zavedení ve znění rozhodnutí 15/2022. Výraz „PPS, na kterého se vztahuje nařízení 2017/2195“, který je nyní obsažen v definici „zapojeného PPS“ (viz bod 11 výše), by mohl být vykládán tak, že zahrnuje žalobkyni, pouze tehdy, kdyby Komise přijala rozhodnutí povolující její zapojení do aFRR platformy na základě čl. 1 odst. 7 nařízení 2017/2195.

50 Vzhledem k tomu, že rozhodnutí 15/2022 bylo přijato na základě nařízení 2017/2195, musí být ustanovení rámce pro zavedení ve znění tohoto rozhodnutí vykládána v souladu s ustanoveními tohoto nařízení, ledaže jejich smysl je jasný a jednoznačný, a nevyžaduje tedy žádný výklad (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 15. září 2021, Daimler v. Komise, T-359/19, EU:T:2021:568, bod 92).

51 Vzhledem k tomu, že nařízení 2017/2195 výslovně počítá se zapojením švýcarských PPS za podmínek a v souladu s pravidly stanovenými v jeho čl. 1 odst. 6 a 7, výraz „PPS, na kterého se vztahuje nařízení [2017/2195]“, uvedený v čl. 2 odst. 1 písm. q) rámce pro zavedení, musí být vykládán tak, že zahrnuje švýcarského PPS, jehož zapojení bylo připuštěno na základě tohoto nařízení.

52 První část druhého žalobního důvodu je tudíž třeba zamítnout.

Ke druhé části tohoto žalobního důvodu

53 V rámci druhé části se žalobkyně dovolává účinků změny znění rámce pro zavedení na dohodu o spolupráci v rámci Picasso a tvrdí, že rozhodnutí 15/2022 podstatným způsobem změnilo její právní postavení.

– *K přípustnosti druhé části, kterou zpochybňuje ACER*

54 ACER má za to, že tato část tohoto žalobního důvodu je nepřípustná, jelikož žalobkyně v příloze žaloby nepředložila kopii dohody o spolupráci v rámci Picasso a na její obsah odkázala neurčitě a obecně.

55 Podle čl. 21 prvního pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie, který se v souladu s čl. 53 prvním pododstavcem téhož statutu, jakož i čl. 76 písm. d) jednacího řádu použije na řízení před Tribunálem, musí žaloba obsahovat předmět sporu, dovolávané žalobní důvody a argumenty, jakož i stručný popis uvedených žalobních důvodů. Tyto údaje musí být dostatečně jasné a přesné pro to, aby umožnily žalovanému připravit si obranu a Tribunálu rozhodnout o žalobě případně i bez dalších informací. Za účelem zajištění právní jistoty a řádného výkonu spravedlnosti je pro to, aby byla žaloba přípustná, nezbytné, aby hlavní skutkové a právní okolnosti, na kterých je založena, vyplývaly uceleně a srozumitelně z textu samotné žaloby (v tomto smyslu viz usnesení ze dne 28. dubna 1993, De Hoe v. Komise, T-85/92, EU:T:1993:39, bod 20 a citovaná judikatura). Z toho důvodu musí žaloba ozřejmit, v čem spočívá žalobní důvod, na kterém se žaloba zakládá, takže pouhé abstraktní vyjádření nesplňuje požadavky jednacího řádu. Obdobné požadavky platí i pro výtky uváděné na podporu žalobního důvodu (viz rozsudek ze dne 25. března 2015, Belgie v. Komise, T-538/11, EU:T:2015:188, bod 131 a citovaná judikatura; usnesení ze dne 27. listopadu 2020, PL v. Komise, T-728/19, nezveřejněné, EU:T:2020:575, bod 64).

56 Žalobkyně zaprvé tvrdí, že má smluvní právo zapojit se do aFRR platformy na základě dohody o spolupráci v rámci Picasso. Zadruhé má za to, že rámec pro zavedení uvedený v příloze rozhodnutí 15/2022 ji o toto smluvní právo připravuje. Z obdobného uplatnění závěrů, k nimž dospěl Tribunál v rozsudcích ze dne 11. července 2007, Alrosa v. Komise (T-170/06, EU:T:2007:220, bod 39), a ze dne 12. prosince 2018, Groupe Canal + v. Komise (T-873/16, EU:T:2018:904, body 22 až 27), zatřetí vyvozuje, že rozhodnutí 15/2022 podstatným způsobem změnilo její právní postavení.

57 Taková argumentace je zcela v souladu s čl. 76 písm. d) jednacího řádu.

58 ACER spíše zpochybňuje, že žalobkyně nedoložila skutkový předpoklad, ze kterého vychází tato argumentace, totiž existenci smluvního práva zapojit se do aFRR platformy na základě dohody o spolupráci v rámci Picasso, jelikož v příloze žaloby nepředložila kopii této dohody.

59 Je pravda, že žalobkyně kopii dohody o spolupráci v rámci Picasso v příloze žaloby nepředložila. V replice tento postup odůvodnila tak, že tento dokument je komplexní a dlouhý a jeho předložení by bylo zbytečné; podala však v tomto smyslu důkazní návrh. V návaznosti na organizační procesní opatření žalobkyně Tribunálu kopii dohody o spolupráci v rámci Picasso a hlavní dohody předložila.

60 Podle čl. 85 odst. 1 jednacího řádu se „[d]ůkazy a důkazní návrhy […] předkládají v rámci první výměny spisů účastníků řízení“ a podle odstavce 2 tohoto článku platí, že „[h]lavní účastníci řízení mohou v replice a v duplice předložit nebo navrhnout na podporu své argumentace další důkazy za podmínky, že je toto prodlení odůvodněné“.

61 Je nutno konstatovat, že žalobkyně zdůvodnila opožděné předložení důkazního návrhu ve smyslu čl. 85 odst. 2 jednacího řádu tak, že v podstatě zdůraznila, že dle jejího názoru nebylo nutné prokazovat, že má smluvní právo zapojit se do aFRR platformy.

62 V tomto ohledu je třeba uvést, že od okamžiku podání odvolání k odvolacímu senátu žalobkyně tvrdila, že rozhodnutím 15/2022 jsou dotčena její smluvní práva, jak odvolací senát shrnul v bodě 48 napadeného rozhodnutí. Uvedený senát přitom tento argument odmítl jako irelevantní, a nikoliv proto, že žalobkyně neprokázala existenci práv, jichž se dovolávala, a v bodě 64 napadeného rozhodnutí přitom zdůraznil, že dřívějšího zapojení do projektů platforem nebo do smluvních ujednání se nelze dovolávat způsobem, který by zpochybňoval zvláštní ustanovení obsažená v nařízení 2017/2195. Žalobkyně se tedy mohla oprávněně domnívat, že existenci těchto smluvních práv, jejichž opodstatněnost odvolací senát nezpochybnil, nemusí prokazovat.

63 Námitka nepřípustnosti vznesená agenturou ACER tedy musí být zamítnuta.

– *K meritornímu posouzení druhé části*

64 Pokud jde o meritorní posouzení této části žalobního důvodu, je třeba uvést, že žalobkyně je smluvní stranou hlavní dohody i dohody o spolupráci v rámci Picasso.

65 Kromě toho je třeba podotknout, že smlouvy, jichž je žalobkyně stranou, mají upravovat fungování aFRR platformy v návaznosti na nařízení 2017/2195 a rámec pro zavedení. Ze znění preambule hlavní dohody, která je společná pro všechny platformy uvedené v nařízení 2017/2195, v této souvislosti vyplývá, že jejím cílem je vymezit rámec vzájemných povinností jejích stran, a to ve vztahu k vývoji, údržbě a provozování uvedených platforem a v souladu s rámci pro zavedení přijatými na základě tohoto nařízení. Stejně tak z preambule dohody o spolupráci v rámci Picasso vyplývá, že byla přijata v návaznosti na nařízení 2017/2195, rámec pro zavedení a hlavní dohodu.

66 Z toho však neplyne, že by žalobkyně byla v důsledku změny definice pojmu „zapojený PPS“ připravena o možnost výkonu svých smluvních práv, a že by tedy tato změna měla bezprostřední účinky na její právní postavení ve smyslu judikatury citované v bodě 44 výše.

67 Zaprvé je třeba připomenout, že účelem aFRR platformy je výměna standardních produktů regulační energie ze záloh pro regulaci výkonové rovnováhy s automatickou aktivací.

68 Zadruhé je nutno konstatovat, že ani před přijetím rozhodnutí 15/2022 neměla žalobkyně bezpodmínečné smluvní právo aFRR platformu pro tyto účely využívat.

69 Mezi účastnicemi řízení je totiž nesporné, že tuto možnost nemají všichni „zapojení PPS“, ale pouze ti, které lze kvalifikovat jako „zúčastněné PPS“, a že smlouvy, jichž je žalobkyně stranou, podmiňují možnost žalobkyně zapojit se do aFRR platformy přijetím rozhodnutí Komise podle článku 1 nařízení 2017/2195, jak je potvrzeno zejména v bodě 8.3 hlavní dohody.

70 Zatřetí je třeba podotknout, že vzhledem k tomu, že žalobkyně před přijetím rozhodnutí 15/2022 neměla na základě dotčených smluv – a to bez ohledu na její případnou kvalifikaci jako „zapojeného PPS“ – smluvní právo využívat aFRR platformu pro výměnu standardních produktů regulační energie, jelikož Komise v tomto smyslu nepřijala příslušné rozhodnutí, nelze mít za to, že byla v důsledku rozhodnutí 15/2022 o takové právo připravena, a že tedy toto rozhodnutí mělo bezprostřední účinky na její právní postavení ve smyslu judikatury citované v bodě 45 výše.

71 Ze všeho výše uvedeného vyplývá, že se odvolací senát nedopustil nesprávného právního posouzení, když odmítl žalobu jako nepřípustnou, jelikož nebyly splněny podmínky stanovené v čl. 28 odst. 1 nařízení 2019/942.

72 Druhou část, a tudíž i druhý žalobní důvod je proto třeba zamítnout.

Ke třetímu žalobnímu důvodu, který je uplatněn podpůrně a vychází v podstatě z protiprávnosti nařízení 2017/2195

73 V rámci třetího žalobního důvodu vznáší žalobkyně ve smyslu článku 277 SFEU námitku protiprávnosti proti nařízení 2017/2195, a to pro případ, že by čl. 1 odst. 6 a 7 nařízení 2017/2195 musel být vykládán tak, že vylučuje zapojení Švýcarska do platforem pro zajišťování výkonové rovnováhy, přestože takové vyloučení ohrožuje bezpečnost provozu soustavy.

74 ACER je toho názoru, že tento žalobní důvod je nepřípustný, jelikož žalobkyně nepodala žalobu na neplatnost nařízení 2017/2195 a neprokázala, že by existovaly pochybnosti o přípustnosti takové žaloby.

75 Tribunál má za to, že řádný výkon spravedlnosti za okolností projednávané věci odůvodňuje, aby bylo o námitce protiprávnosti vznesené žalobkyní rozhodnuto meritorně, aniž je nutné nejprve rozhodnout o její přípustnosti (v tomto smyslu a obdobně viz rozsudek ze dne 26. února 2002, Rada v. Boehringer, C-23/00 P, EU:C:2002:118, bod 52).

76 Námitka protiprávnosti se skládá z pěti částí v podstatě vycházejících zaprvé z toho, že Komise nepostupovala v souladu s rozsahem svých prováděcích pravomocí, zadruhé z porušení čl. 3 písm. h) a i) a čl. 6 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/943 ze dne 5. června 2019 o vnitřním trhu s elektřinou (Úř. věst. 2019, L 158, s. 54), zatřetí z porušení čl. 218 odst. 6 SFEU, začtvrté z porušení čl. 13 odst. 1 Dohody mezi Evropským hospodářským společenstvím a Švýcarskou konfederací ze dne 22. července 1972 (Úř. věst. 1972, L 300, s. 188; Zvl. vyd. 11/11, s. 105, dále jen „dohoda o volném obchodu“) a zapáté z porušení zásady prevence vycházející z mezinárodního obyčejového práva.

77 ACER, podporovaná Komisí, má za to, že námitka protiprávnosti musí být zamítnuta.

K první části tohoto žalobního důvodu

78 Žalobkyně tvrdí, že Komise neměla pravomoc upravit otázku zapojení Švýcarska do aFRR platformy v nařízení 2017/2195. Uvádí, že zapojení Švýcarska do aFRR platformy je klíčová záležitost, která nemůže být předmětem prováděcího aktu. Jestliže Komise pravidla týkající se této otázky přijala, v každém případě překročila rozsah jí uděleného zmocnění, když upravila oblast, o níž nařízení 2019/943 mlčí, a sama sobě přiznala neomezenou posuzovací pravomoc k rozhodnutí o zapojení Švýcarska do platforem pro zajišťování výkonové rovnováhy.

79 Předně je třeba uvést, že právním základem nařízení 2017/2195 je čl. 18 odst. 3 písm. b) a d) a odst. 5 nařízení č. 714/2009. Vzhledem k tomu, že z čl. 18 odst. 5 první věty posledně uvedeného nařízení vyplývá, že pokud jde o odstavec 3 uvedeného článku, může Komise přijmout pouze rámcové pokyny, spadají její pravomoci z hlediska rozlišení mezi „aktem v přenesené pravomoci“ a „prováděcím aktem“, které je provedeno v článcích 290 a 291 Smlouvy o FEU, do této druhé kategorie. Tento výklad je potvrzen i nařízením 2019/943, kterým bylo přepracováno nařízení č. 714/2009 a jehož odpovídající ustanovení, a sice čl. 61 odst. 4 až 6, výslovně odkazuje na přijetí „prováděcích aktů“.

80 Článek 291 odst. 2 SFEU stanoví, že jsou-li pro provedení právně závazných aktů Unie nezbytné jednotné podmínky, svěří tyto akty prováděcí pravomoci Komisi nebo ve zvláštních, náležitě odůvodněných případech a v případech uvedených v článcích 24 a 26 SEU Radě Evropské unie.

81 Pokud je Komisi svěřena prováděcí pravomoc na základě čl. 291 odst. 2 SFEU, má posledně uvedená upřesnit obsah legislativního aktu za účelem zajištění jeho provedení za jednotných podmínek ve všech členských státech (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 15. října 2014, Parlament v. Komise, C-65/13, EU:C:2014:2289, bod 43).

82 Podle ustálené judikatury Soudního dvora je přijetí podstatných pravidel pro takovou oblast, jako je oblast dotčená v projednávané věci, vyhrazeno pravomoci unijního normotvůrce a tato pravidla musí být stanovena v základní právní úpravě. Z toho vyplývá, že ustanovení, která upravují podstatné prvky základní právní úpravy, jejíž přijetí vyžaduje politická rozhodnutí, za která je odpovědný unijní normotvůrce, nemohou být předmětem přenesení pravomoci ani být obsahem prováděcích aktů (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 5. září 2012, Parlament v. Rada, C-355/10, EU:C:2012:516, body 64 až 66 a citovaná judikatura).

83 Otázka, které prvky určité oblasti je třeba kvalifikovat jako podstatné, musí vycházet z objektivních skutečností, které mohou být předmětem soudního přezkumu, a vyžaduje, aby byly zohledněny charakteristiky a zvláštnosti dané oblasti (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 5. září 2012, Parlament v. Rada, C-355/10, EU:C:2012:516, body 67 a 68).

84 Podle ustálené judikatury kromě toho platí, že Komise upřesňuje legislativní akt, pokud ustanovení prováděcího aktu, který přijímá, respektují základní obecné cíle sledované legislativním aktem a jsou nezbytná nebo užitečná k provedení tohoto aktu, aniž jej doplňují či mění, a to ani v jeho nepodstatných prvcích (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 15. října 2014, Parlament v. Komise, C-65/13, EU:C:2014:2289, body 45 a 46).

85 Je nutno konstatovat, že takové podmínky jsou v projednávaném případě splněny.

86 Jak vyplývá zejména z bodu 1 odůvodnění nařízení č. 714/2009 a z bodu 2 odůvodnění nařízení 2019/943, jejich cílem je vytvoření vnitřního trhu s elektřinou, a to na základě spravedlivých pravidel pro přeshraniční obchod s elektřinou za účelem posílení hospodářské soutěže na vnitřním trhu s elektřinou. Nařízení 2017/2195 odpovídá perspektivě dosahování tohoto cíle, jak o tom svědčí body 1 a 10 jeho odůvodnění, z nichž vyplývá, že účelem uvedeného nařízení je integrace trhů s regulační energií, která by měla být usnadněna zavedením společných evropských platforem s cílem vytvořit plně funkční a navzájem propojený vnitřní trh s energií.

87 Jak přitom zdůraznil Soudní dvůr, Švýcarská konfederace odmítla Dohodu o Evropském hospodářském prostoru (EHP) a nepřipojila se k plánu integrovaného hospodářského celku s jednotným trhem, který je založen na pravidlech, jež jsou pro jeho členy společná, nýbrž upřednostnila cestu dvoustranných dohod s Unií a jejími členskými státy v přesně vymezených oblastech. Švýcarská konfederace se tedy nepřipojila k vnitřnímu trhu Unie (rozsudky ze dne 12. listopadu 2009, Grimme, C-351/08, EU:C:2009:697, bod 27, a ze dne 7. března 2013, Švýcarsko v. Komise, C-547/10 P, EU:C:2013:139, body 78 a 79).

88 Je tudíž nutno konstatovat, že vyloučení PPS působících ve Švýcarsku ze zapojení do platforem uvedených v nařízení 2017/2195, a to s výhradou alternativního dvoustranného ujednání, které je i nadále možné, je s ohledem na cíle sledované nařízením č. 714/2009, a zejména s ohledem na cíl spočívající ve vytvoření vnitřního trhu, plně odůvodněno.

89 V tomto ohledu je třeba uvést, že první ze dvou hypotéz zdůrazněných v čl. 1 odst. 6 nařízení 2017/2195 souvisí právě s případem přijetí dvoustranného ujednání se Švýcarskou konfederací ve smyslu judikatury citované v bodě 87 výše, týká se možnosti, že „do vnitrostátních právních předpisů této země [Švýcarska] [byla] zapracována hlavní ustanovení právních předpisů Unie o trhu s elektřinou a že je mezi Unií a Švýcarskem uzavřena mezivládní dohoda o spolupráci v oblasti elektřiny“.

90 Kromě toho je třeba připomenout, že druhá hypotéza zdůrazněná v čl. 1 odst. 6 nařízení 2017/2195 se týká možnosti, že „by nezahrnutí Švýcarska mohlo vést k neplánovaným fyzickým tokům výkonu přes tuto zemi, které by ohrožovaly bezpečnost provozu soustavy v regionu“. Je nutno konstatovat, že tím, že Komise výjimečně umožnila jednostranné zapojení Švýcarska do platforem z důvodů souvisejících s bezpečností provozu soustavy, přijala toliko „nezbytné nebo užitečné“ pravidlo ve smyslu judikatury citované v bodě 84 výše, jelikož uvedla do souladu skutečnost, že Švýcarsko se neúčastní vnitřního trhu, a požadavek zajištění bezpečnosti a spolehlivosti soustavy, který se průřezově objevoval v nařízení č. 714/2009 a nachází se i v nařízení 2019/943.

91 Co se v tomto ohledu týče posuzovací pravomoci Komise při přijímání rozhodnutí uvedeného v čl. 1 odst. 7 nařízení 2017/2195, je třeba uvést, že tato posuzovací pravomoc není neslučitelná s povahou nařízení 2017/2195 jakožto prováděcího aktu. Tato posuzovací pravomoc je totiž neoddělitelně spjata se zkoumáním otázek, zda nezahrnutí Švýcarska může vést k neplánovaným fyzickým tokům výkonu přes tuto zemi, zda tyto toky mohou ohrozit bezpečnost provozu soustavy v regionu a zda jsou práva a povinnosti švýcarských PPS v souladu s právy a povinnostmi PPS působících v Unii. Nejedná se tedy o politické rozhodnutí ve smyslu judikatury citované v bodě 82 výše.

92 S ohledem na výše uvedené je třeba dospět k závěru, že Komise při přijímání nařízení 2017/2195 nepřekročila meze své prováděcí pravomoci.

93 První část tohoto žalobního důvodu je tedy třeba zamítnout.

Ke druhé části tohoto žalobního důvodu

94 Žalobkyně tvrdí, že nařízení 2017/2195 je v rozsahu, v němž ji vylučuje z aFRR platformy, v rozporu s čl. 3 písm. h) a i) nařízení 2019/943 a s čl. 6 odst. 3 téhož nařízení.

95 Pokud jde zaprvé o článek 3 nařízení 2019/943, je nadepsán „Zásady týkající se fungování trhů s elektřinou“ a je obsažen v kapitole II týkající se „obecn[ých] pravid[el] pro trh s elektřinou“. V tomto ustanovení je uvedeno:

„Členské státy, regulační orgány, provozovatelé přenosových soustav, provozovatelé distribučních soustav, organizátoři trhu a pověření provozovatelé zajistí, aby trhy s elektřinou byly provozovány v souladu s těmito zásadami:

[…]

h) překážky pro přeshraniční toky elektřiny mezi nabídkovými zónami nebo členskými státy a pro přeshraniční transakce na trzích s elektřinou a na trzích se souvisejícími službami jsou postupně odstraňovány;

i) pravidla trhu zajišťují regionální spolupráci v případech, kdy může být efektivní;

[…]“

96 Je nutno konstatovat, že mezi omezením rozsahu PPS, kteří se mohou zapojit do aFRR platformy, uvedeným v článku 1 nařízení 2017/2195, a těmito cíli není žádný rozpor. Zapojení do uvedené platformy totiž není jediným prostředkem k dosažení cíle uvedeného v čl. 3 písm. h) nařízení 2019/943. V tomto ohledu postačuje zdůraznit, že článek 13 nařízení Komise (EU) 2017/1485 ze dne 2. srpna 2017, kterým se stanoví rámcový pokyn pro provoz elektroenergetických přenosových soustav (Úř. věst. 2017, L 220, s. 1), výslovně stanoví, že „[z]ahrnuje-li synchronně propojená oblast [PPS] z Unie i ze třetích zemí, všichni [PPS] z Unie v této synchronně propojené oblasti budou usilovat o uzavření dohody s [PPS] ze třetích zemí, kteří nejsou vázáni tímto nařízením, vymezující základy jejich spolupráce při zajišťování bezpečného provozu soustav a obsahující ujednání, která zajistí, aby provozovatelé ze třetích zemí plnili povinnosti stanovené tímto nařízením, do 18 měsíců po vstupu tohoto nařízení v platnost“.

97 Stejně tak je třeba podotknout, že i když lze cíl spočívající v regionální spolupráci, který je uveden v čl. 3 písm. i) nařízení 2019/943, vykládat tak, že zahrnuje spolupráci s PPS ze třetích zemí, jak je zdůrazněno zejména v bodě 70 odůvodnění nařízení 2019/943, pokud jde o bezpečný provoz soustavy, tato spolupráce nemusí nutně zahrnovat přístup k platformám uvedeným v nařízení 2017/2195, ale může mít podobu dohod mezi unijními PPS a PPS z dotčených třetích zemí, což dokládá článek 13 nařízení 2017/1485 citovaný v bodě 96 výše.

98 Co se zadruhé týče čl. 6 odst. 3 nařízení 2019/943, je v něm stanoveno, že „[t]rhy pro zajišťování výkonové rovnováhy musí zajišťovat provozní bezpečnost a přitom umožňovat co největší využití a účinné přidělování kapacity mezi zónami pro různé časové rámce“. Je nicméně třeba uvést, že tento cíl musí být uveden do souladu s požadavkem stanovit „spravedlivá pravidla pro přeshraniční obchod s elektřinou, a tím posílit hospodářskou soutěž na vnitřním trhu s elektřinou“, který je uveden v čl. 1 písm. c) téhož nařízení, a neúčastí Švýcarska na vnitřním

trhu. Z důvodů obdobných těm, které již byly uvedeny v bodech 90 a 91 výše, je třeba konstatovat, že takové uvedení do souladu je provedeno právě v čl. 1 odst. 6 a 7 nařízení 2017/2195, jelikož se v něm počítá s možností přístupu žalobkyně k aFRR platformě z důvodů souvisejících s bezpečností provozu soustavy a zároveň je v něm zajištěna kontrola konzistentnosti práv a povinností PPS působících v Unii a ve Švýcarsku.

99 Druhá část tohoto žalobního důvodu tudíž musí být také zamítnuta.

Ke třetí části tohoto žalobního důvodu

100 Žalobkyně je toho názoru, že kdyby měl být čl. 1 odst. 6 a 7 nařízení 2017/2195 vykládán tak, že Komisi umožňuje odepřít žalobkyni možnost zapojení do platforem pro zajišťování výkonové rovnováhy i v případě uzavření dohody mezi Švýcarskou konfederací a Unií, mohlo by se stát neúčinným rozhodnutí Rady o uzavření dohody přijaté na základě čl. 218 odst. 6 SFEU.

101 Tento žalobní důvod tedy vychází z předpokladu, že v případě uzavření dohody mezi Švýcarskou konfederací a Unií by Komise mohla vyloučit účinky této dohody tím, že by nepřijala rozhodnutí podle čl. 1 odst. 7 nařízení 2017/2195.

102 Je však nutno konstatovat, že tento předpoklad je mylný.

103 Pokud Unie uzavře mezinárodní dohodu, pak je taková dohoda podle čl. 216 odst. 2 SFEU pro orgány Unie závazná, a má tudíž přednost před unijními akty (viz rozsudek ze dne 21. prosince 2011, Air Transport Association of America a další, C-366/10, EU:C:2011:864, bod 50 a citovaná judikatura).

104 Kromě toho je třeba připomenout, že ustanovení mezinárodní dohody má přímý účinek, pokud s ohledem na své znění a předmět a povahu dohody obsahuje jasnou a přesnou povinnost, jejíž provedení nebo účinky nejsou podřízeny vydání žádného pozdějšího aktu (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 30. září 1987, Demirel, 12/86, EU:C:1987:400, bod 14, a ze dne 13. září 2018, Gazprom Neft v. Rada, T-735/14 a T-799/14, EU:T:2018:548, bod 150).

105 V každém případě je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury platí, že pokud existuje v předmětné oblasti unijní právní úprava, přednost mezinárodních dohod uzavřených Unií před ustanoveními sekundárního práva velí vykládat posledně uvedená ustanovení v co největším možném rozsahu v souladu s těmito dohodami (viz rozsudek ze dne 22. listopadu 2012, Digitalnet a další, C-320/11, C-330/11, C-382/11 a C-383/11, EU:C:2012:745, bod 39 a citovaná judikatura).

106 Z toho vyplývá, že i v případě, že by ustanovení mezinárodní dohody, které počítá se zapojením Švýcarska, nesplňovalo podmínky uvedené v judikatuře citované v bodě 104 výše, Komise by existenci uvedené dohody nemohla přehlížet.

107 Třetí část tohoto žalobního důvodu je tedy třeba zamítnout.

Ke čtvrté části tohoto žalobního důvodu

108 Žalobkyně tvrdí, že nařízení 2017/2195 zakládá množstevní omezení dovozu elektrické energie, které odporuje čl. 13 odst. 1 dohody o volném obchodu, jenž se vztahuje na elektrickou energii. Uvádí, že jsou splněny podmínky, za nichž se lze čl. 13 odst. 1 dovolávat před unijními soudy.

Nařízení 2017/2195 je tedy v rozsahu, v němž žalobkyni brání předkládat nabídky prostřednictvím aFRR platformy, ačkoli stanoví, že regulační energii lze v Unii vyměňovat pouze prostřednictvím platforem pro zajišťování výkonové rovnováhy, v rozporu s čl. 13 odst. 1 dohody o volném obchodu. Kromě toho se v daném případě neuplatní žádné odůvodnění opírající se o veřejnou bezpečnost podle článku 20 uvedené dohody.

109 V článku 13 odst. 1 dohody o volném obchodu je uvedeno, že „[v] obchodu mezi Společenstvím a Švýcarskem se nezavedou žádná nová množstevní omezení dovozu ani opatření s rovnocenným účinkem“.

110 V projednávaném případě je nutno konstatovat, že tato část žalobního důvodu musí být zamítnuta, aniž je nutné zkoumat, zda lze legalitu nařízení 2017/2195 posuzovat s ohledem na článek 13 dohody o volném obchodu.

111 Předně je třeba uvést, že výklad ustanovení unijního práva, včetně ustanovení Smlouvy týkajících se vnitřního trhu, mezi něž patří i článek 28 SFEU, nemůže být automaticky použit na výklad pojmů „množstevní omezení“ a „opatření s rovnocenným účinkem“, které jsou obsaženy v čl. 13 odst. 1 dohody o volném obchodu, nejsou-li za tímto účelem v této dohodě samotné uvedena výslovná ustanovení (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 9. února 1982, Polydor a RSO Records, 270/80, EU:C:1982:43, body 14 až 16; ze dne 12. listopadu 2009, Grimme, C-351/08, EU:C:2009:697, bod 29, a ze dne 24. září 2013, Demirkan, C-221/11, EU:C:2013:583, bod 44). Dohoda o volném obchodu přitom žádné takové ustanovení neobsahuje.

112 Z důvodů, které byly uvedeny již v bodech 86 a 87 výše, je třeba dále podotknout, že ze znění bodů 1 a 10 odůvodnění nařízení 2017/2195 v jejich vzájemném spojení vyplývá, že k vytváření společných platforem dochází v rámci zavádění vnitřního trhu s elektřinou, tedy integrovaného hospodářského celku založeného na dodržování společných pravidel, k němuž Švýcarská konfederace nepřistoupila, jelikož upřednostnila cestu dvoustranných ujednání s Unií a jejími členskými státy v konkrétních oblastech.

113 Jak konečně uvádí Komise ve svých písemnostech, cílem a účelem dohody o volném obchodu, které jsou uvedeny v jejím článku 1, je „podporovat rozšířením vzájemného obchodu harmonický rozvoj hospodářských vztahů mezi Evropským hospodářským společenstvím a Švýcarskou konfederací“. Cílem dohody o volném obchodu naproti tomu není vytvoření hospodářského prostoru s jednotným regulačním prostředím.

114 Z toho vyplývá, že vyloučení žalobkyně ze zapojení do aFRR platformy nelze považovat za množstevní omezení dovozu regulační energie nebo za opatření s rovnocenným účinkem ve smyslu článku 13 dohody o volném obchodu.

115 V každém případě je třeba podotknout, že se na žalobkyni nevztahují stejná společná pravidla jako na unijní PPS, a nelze tedy mít za to, že se ve vztahu k cíli spočívajícímu ve vytvoření vnitřního trhu s elektřinou nachází v situaci srovnatelné se situací unijních PPS. Žalobkyně tedy nemůže s úspěchem namítat, že vůči ní dochází ke svévolné diskriminaci.

116 Čtvrtá část tedy musí být zamítnuta.

K páté části tohoto žalobního důvodu

117 Žalobkyně v podstatě tvrdí, že kdyby nařízení 2017/2195 mělo být vykládáno tak, že vylučuje její zapojení do aFRR platformy, toto nařízení by zjevně odporovalo zásadě prevence vycházející z mezinárodního obyčejového práva, kterou je Unie povinna dodržovat na základě čl. 3 odst. 5 SEU. Zdůrazňuje, že toto pravidlo mezinárodního obyčejového práva předpokládá nevyužívání vlastního území k jednání, které je v rozporu s právy jiných států. Komise v projednávaném případě zjevně porušila povinnost postupovat s řádnou péčí s cílem zabránit vzniku značných škod na švýcarském území kvůli četným neplánovaným fyzickým tokům výkonu přes Švýcarsko, které by mohly vzniknout v důsledku fungování aFRR platformy bez zapojení žalobkyně, a účinkům přetížení a jejich negativním důsledkům, které z toho plynou.

118 Zaprvé je třeba připomenout, že z čl. 3 odst. 5 SEU vyplývá, že Unie přispívá k přísnému dodržování a rozvoji mezinárodního práva. Přijímá-li tedy určitý akt, je povinna dodržovat mezinárodní právo jako celek, včetně mezinárodního obyčejového práva, kterým jsou orgány Unie vázány (viz rozsudek ze dne 21. prosince 2011, Air Transport Association of America a další, C-366/10, EU:C:2011:864, bod 101 a citovaná judikatura).

119 V tomto ohledu je pravda, že Mezinárodní soudní dvůr (ICJ) již v rozsudku Úžina Korfu [(Spojené království v. Albánie) ze dne 9. dubna 1949, Recueil 1949, s. 22], předestřel jako jednu z obecných a uznávaných zásad „povinnost každého státu nedovolit, aby bylo jeho území využíváno k jednání, které je v rozporu s právy jiných států“. Existenci tohoto obyčejového pravidla připomněl ICJ mimo jiné i v rozsudku Papírny na řece Uruguay [(Argentina v. Uruguay) ze dne 20. dubna 2010, Recueil 2010, s. 45 a 46, bod 101], z něhož v podstatě vyplývá, že subjekt mezinárodního práva je při výkonu svých pravomocí povinen postupovat s náležitou péčí.

120 Zadruhé z ustálené judikatury vyplývá, že k tomu, aby se jednotlivec mohl dovolávat určité zásady mezinárodního obyčejového práva za tím účelem, aby unijní soud přezkoumal platnost určitého unijního aktu, je nezbytné, aby tato zásada mohla zpochybnit pravomoc Unie k přijetí uvedeného aktu a aby se daný akt mohl dotknout práv, jež jednotlivec vyvozuje z unijního práva, nebo aby mu mohl ukládat povinnosti podle tohoto práva (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. prosince 2011, Air Transport Association of America a další, C-366/10, EU:C:2011:864, bod 107 a citovaná judikatura).

121 V projednávané věci nelze vyloučit, že tyto dvě podmínky jsou ve vztahu k žalobkyni splněny.

122 Je nesporné, že Švýcarsko je součástí synchronně propojené oblasti kontinentální Evropy a *de facto* je ze zeměpisného hlediska obklopeno členskými státy Unie. Z tohoto hlediska by bylo možné mít za to, že zásada prevence může zpochybnit pravomoc Unie přijmout právní předpisy, které mohou mít dopad na celou tuto synchronně propojenou oblast, včetně Švýcarska.

123 Dále je třeba podotknout, že žalobkyně je jediným provozovatelem švýcarské elektroenergetické soustavy, takže kdyby její nezapojení do aFRR platformy vedlo k tomu, že by musela přijmout opatření související s neplánovanými fyzickými toky výkonu, bylo by možné konstatovat, že nařízení 2017/2195 vůči ní zakládá povinnosti ve smyslu judikatury citované v bodě 120 výše.

124 Zatřetí je třeba uvést, že jelikož zásada mezinárodního obyčejového práva není natolik přesná jako ustanovení mezinárodní dohody, soudní přezkum se musí nutně omezit na otázku, zda se orgány Unie přijetím daného aktu dopustily zjevně nesprávného posouzení podmínek použití této zásady (viz rozsudek ze dne 21. prosince 2011, Air Transport Association of America a další, C-366/10, EU:C:2011:864, bod 110 a citovaná judikatura).

125 Tuto třetí podmínku naproti tomu za splněnou považovat nelze.

126 Jak již bylo uvedeno v bodech 96 a 97 výše, unijní právo prostřednictvím článku 13 nařízení 2017/1485 výslovně počítá s uzavíráním dohod mezi unijními PPS a PPS ze třetích zemí, pokud se tito provozovatelé nacházejí v téže synchronně propojené oblasti. Z toho plyne, že nezapojení žalobkyně do aFRR platformy nikterak nevylučuje spolupráci mezi žalobkyní a unijními PPS při bezpečnosti provozu soustavy v synchronně propojené oblasti, která je naopak podporována.

127 Jak již bylo dále zdůrazněno v bodě 90 výše, je třeba připomenout, že čl. 1 odst. 6 a 7 nařízení 2017/2195 počítá s možností žalobkyně zapojit se do aFRR platformy, pokud Komise konstatuje, že „by nezahrnutí Švýcarska mohlo vést k neplánovaným fyzickým tokům výkonu přes tuto zemi, které by ohrožovaly bezpečnost provozu soustavy v regionu“, a pokud jsou práva a povinnosti švýcarských PPS v souladu s právy a povinnostmi PPS působících v Unii.

128 Za těchto podmínek nelze mít za to, že by Komise zjevně porušila povinnost řádné péče vyžadovanou od Unie, která vyplývá z obyčejového pravidla, jehož se dovolává žalobkyně, když v zásadě omezila možnost zapojení se do aFRR platformy na unijní PPS.

129 Pátou část je tedy třeba zamítnout, a v důsledku toho je třeba v plném rozsahu zamítnout tento žalobní důvod i celou žalobu.

K nákladům řízení

130 Podle čl. 134 odst. 1 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že ACER v projednávané věci požadovala náhradu nákladů řízení a žalobkyně neměla ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedené uložit, že ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené ACER.

131 Podle čl. 138 odst. 1 jednacího řádu orgány, které vstoupily do řízení jako vedlejší účastníci, nesou vlastní náklady řízení. Komise proto ponese vlastní náklady řízení.

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (třetí rozšířený senát)

rozhodl takto:

1) Žaloba se zamítá.

2) Společnost Swissgrid AG ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené Agenturou Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER).

3) Evropská komise ponese vlastní náklady řízení.

Škvařilová-Pelzl Nõmm Steinfatt

Kukovec Meyer

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 8. října 2025.

Podpisy